

Wyrok z dnia 25 stycznia 2002 r.

II UKN 771/00

Nie podlegają rozpoznaniu zarzuty kasacyjne dotyczące niezgodności rozstrzygnięcia z prawem, jeżeli zostanie stwierdzona nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji.

Przewodniczący SSN Krystyna Bednarczyk (sprawozdawca), Sędziowie SN: Roman Kuczyński, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2002 r. sprawy z wniosku Ireny L. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w W. o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia, na skutek kasacji organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 21 października 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 15 września 1998 r. [...] Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w W. z dnia 24 marca 1997 r. i ustalił, że wnioskodawczyni Irena L. w okresie od 1 października 1996 r. do 31 sierpnia 1997 r. podlegała pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu.

Apelacja organu rentowego została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 21 października 1999 r. [...]. Sąd Apelacyjny uznał za prawidłowe ustalenie, że wnioskodawczyni na podstawie umowy o pracę zawartej ze swoją córką świadczyła pracę polegającą na opiece nad dzieckiem. Była więc pracownikiem w rozumieniu art. 22 KP i podlegała ubezpieczeniu społecznemu pracowników.

Wyrok ten zaskarżył kasacją Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w W., opierając kasację na obu podstawach określonych w art. 393¹ KPC. Powołał się na

naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie art. 4 ustawy z dnia 25 listopada 1986 r. o organizacji i finansowaniu ubezpieczeń społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 1989 r. Nr 25, poz. 137 ze zm.) oraz błędną wykładnię art. 22 KP i 128 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Jako naruszenie przepisów postępowania wskazał nieważność postępowania - art. 379 pkt 5 KPC w związku z art. 133 § 3 KPC - polegającą na tym, że pełnomocnik organu rentowego nie został zawiadomiony o rozprawie apelacyjnej, co pozbawiło stronę możliwości obrony swoich praw. W związku z tymi zarzutami wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i oddalenie odwołania od decyzji organu rentowego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zasadny jest zarzut, że postępowanie apelacyjne dotknięte jest nieważnością z mocy art. 379 pkt 5 KPC, który to przepis stanowi, że nieważność postępowania zachodzi, jeżeli strona została pozbawiona możliwości obrony swych praw. Organ rentowy został pozbawiony możliwości popierania apelacji, gdyż jego pełnomocnik nie został zawiadomiony o terminie rozprawy, po zamknięciu której zapadł zaskarżony wyrok. Fakt braku prawidłowego zawiadomienia zauważył Sąd Apelacyjny po wydaniu wyroku. W postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2000 r. przywracającym organowi rentowemu termin do wniesienia kasacji stwierdził, że zawiadomienie o terminie rozprawy nie zostało dokonane zgodnie z art. 133 § 3 KPC, gdyż nie zostało doręczone pełnomocnikowi organu rentowego.

W sytuacji, gdy zostanie stwierdzona nieważność postępowania przed sądem drugiej instancji, zarzuty kasacyjne dotyczące niezgodnego z prawem rozstrzygnięcia nie podlegają rozpoznaniu. Ocena prawna może być bowiem dokonana w odniesieniu do ustaleń faktycznych dokonanych przez sąd drugiej instancji. Skoro ustalenia zostały dokonane na podstawie wyników postępowania dotkniętego nieważnością, to muszą być one uznane za nieistniejące.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu we Wrocławiu do ponownego rozpoznania.

=====